

ANNA SKOTNICKA

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9938-9092>

Uniwersytet Jagielloński

WSTĘP

W czerwcu 2024 roku w Uniwersytecie Jagiellońskim odbyła się zorganizowana przez Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej międzynarodowa konferencja naukowa dotycząca refleksji pisarzy na temat wojny w Ukrainie. Skupiliśmy uwagę na wąskiej grupie twórców, a mianowicie pisarzach, którzy z racji uprawianego zajęcia uważani są za depozytariuszy wartości humanistycznych.

Trwająca od kilku lat wojna stawia przed twórcami oraz badaczami szereg pytań i zadań. Od 2014 roku pojawiają się publikacje, w których podejmowane są próby zrozumienia konfliktu oraz perspektyw jego zakończenia. Liczba wypowiedzi znacznie wzrosła od lutego 2024 roku, kiedy to rozpoczęła się rosyjska inwazja na pełną skalę. W związku z tym niezbędne jest zintensyfikowanie wysiłków naukowego rozpoznania refleksji, jakie towarzyszą aktualnym wydarzeniom. Po pierwsze, chodzi o wskazanie i gromadzenie wiedzy o tekstach i koncepcjach, które zasługują na dogłębne zbadanie, po drugie, o poddanie ich analizie oraz interpretacji wychodzącej poza politologiczne czy historyczne ujęcia w kierunku perspektywy antropologicznej i egzystencjalnej, wreszcie po trzecie, o przedyskutowanie w gronie znawców wniosków, jakie wynikają z przeprowadzonych badań.

W trakcie obrad pytaliśmy o pisarskie reakcje, oceny, interpretacje, argumenty, koncepcje i wartości, o sposoby postrzegania źródeł i perspektyw konfliktu, konteksty polityczne i etyczne. Poszukiwaliśmy odpowiedzi na pytanie, jakie myślenie kształtują te wypowiedzi w czytelnikach, czy istnieją miejsca (prasa, Internet, instytucje)

umożliwiający rozmowę i dyskusję na temat wojny. Materiał badawczy stanowiły zarówno utwory literackie, jak i eseistyka oraz wywiady i rozmowy twórców różnych kręgów językowych. W konferencji wzięli udział badacze z Czech, Litwy, Polski, Słowacji, Włoch. Z różnych powodów nie wszystkie wygłoszone na naszym spotkaniu wypowiedzi weszły do prezentowanego tutaj bloku, choć wydaje się, że zebrane w tym numerze „Przeglądu” artykuły stanowią reprezentatywną próbę postaw diskutowanych na konferencji.

Badanie zostało sfinansowane ze środków Priorytetowego Obszaru Badawczego Heritage w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości — Uczelnia Badawcza” w Uniwersytecie Jagiellońskim Kraków.